

Irena Jaroszyńska

Jak dojść do ulicy Karaimskiej?

Awazymyz : pismo historyczno-społeczno-kulturalne Karaimów nr 2(9), 7

2004

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Jak dojść do ulicy Karaimskiej?

Czy błądząc po świecie nigdy nie zadawaliście tego pytania?

A może nie wiedzieliście, że w historii odwiedzanego miasta była ulica o tej nazwie?

Zaproponowaliśmy uczestnikom forum dyskusyjnego na stronie internetowej Związku Karaimów Polskich zebranie znanych nam miejsc geograficznych związanych z naszym narodem. Przebieg dyskusji prezentujemy wszystkim, kto jeszcze nie zajrzał na stronę www.karaimi.org/forum i nie kliknął na „KARAIMI” a następnie temat „TOPONIMY”.

Irena Jaroszyńska

IJ: Proponuję wszystkim forumowiczom zabawę: spiszmy miejscowości, w których występuje ulica Karaimska bądź pokrewna. Podajmy, czy jest to aktualna nazwa czy historyczna. Zacznę bardzo popularnie: **Troki**, Litwa, Karaimu gatve (ulica), i postaram się oryginalnie: **Jerozolima**, Ha-Karaim Street (ulica). Kto następny?

PM: **Lwów**. Maleńka ul. Karaimska na Zamarstynowie, żaden z 3-ch okupantów nigdy tej nazwy nie usunął. Co ciekawe, na planie miasta z 1931 r. jest opisana jako "Karaicka". **Jekaterynosław** (obecnie Dniepropietrowsk) - do 1920 była tam ul. Karaimska. Zdjęcie do obejrzenia w internecie na stronie http://gorod.dp.ua/photo/fullpic.php?id=200&album_id=82. Dziś nazywa się Szyryszowa (zasłużony radziecki badacz oceanów). **Teodozja** - jest ul. Karaimska, w internecie można znaleźć jedynie adresy.

IJ: W **Eupatorii** (Krym) jest ulica Karaimska. Obecnie przy niej mieści się centrum karaimskie - kienesy, restauracja, muzeum. Przy tej samej ulicy przemieszkiwał Adam Mickiewicz, o czym świadczy pamiątkowa tablica na domu mieszkalnym. W **Haliczu** (Ukraina) jest wciąż ulica Karaimska (zamieszkała przez Karaimów, dziś pozostały przy niej tylko 2 domy karaimskie), w **Łucku** (Ukraina) jest mała ulica Karaimska (o Karaimach tu już tylko wspomnienia wśród mieszkańców). Ostatnio dowiedziałam się, że w mieście **Birzach** (Litwa) jest ulica Karaimska, było to kiedyś miasto licznie zamieszkałe przez Karaimów (w pobliżu granicy z Łotwą). Istnienie ulicy Karaimskiej w Birzach mam nadzieję niedługo sprawdzić osobiście. Natomiast pewne jest, że ulica Karaimu istnieje w **Wilnie**. Przy niej kilka domów z przełomu XIX i XX wieku. W temacie TOPONIMOW mieści się też taka ciekawostka podawana na stronie www.heritage.lt: "W XV wieku w miejscowości **Szeta** (18 km od Kiejdan, Litwa) zamieszkali Karaimi, którzy były wspaniałymi wojownikami. Przypomina ich Karaimski Pagórek znajdujący się w okolicy Szety".

RK: W **Wilnie** jadąc w stronę lotniska jest przystanek autobusowy "Karaimu". W **Birzach** jest ulica Karaimska

(Karaimu gatve) i łączy ulice Vilniaus i Žemaites - jest na niej 10 adresów. A teraz uwaga: w znanych nam wszystkim **Trokach** - są dwie, tak, tak, DWIE ulice o nazwie Karaimu jedna *gatve* - ulica, a druga *skersgatvis* - uliczka (łącznik). Kto wie, w którym miejscu jest ta druga? I jeszcze co do Wilna: oczywiście w **Wilnie** też jest ulica Karaimu, ma 8 adresów. Kto zgadnie gdzie? I dlaczego przystanek autobusowy o nazwie Karaimu jest po drodze na lotnisko?

IJ: Obawiam się, że ci, co wiedzą to nie forumują, a forumowicze nie wszyscy bywali na ZWIERZYŃCU, gdzie jest ulica Karaimska (Karaimu) oraz na przystanku „Karaimu kapines” (Karaimski cmentarz) w dzielnicy Liepkalnis (Góra Lipowa) w drodze na lotnisko przy cmentarzu karaimskim i tatarskim.

PM: Przystanek Cm. Karaimski jest owszem w rejonach lotniska, ale po drodze z Rosy, tu mapa http://www.vilniustransport.lt/images/mrweb_1.gif,

MA: A czy w Poniewieżu jest ulica Karaimska???

RK: Z całą odpowiedzialnością w **Poniewieżu** nie ma ulicy Karaimskiej, o czym powiadomiła mnie dziś mailem pani z samorządu w Poniewieżu.

MA: Kiedyś czytałam, że w okolicach **Łucka** funkcjonowała nazwa Pola Karaimskie, choć na tych terenach już ktoś inny gospodarzył..

KP: Musiałbym zajrzeć do papierów, żeby się upewnić, ale jeżeli mnie pamięć nie myli, to nazwa Pola Karaimskie (Pola Karaimowskie) funkcjonowała również gdzieś w okolicach **Lwowa**. A czy przypadkiem inna nazwa dla Kapuścianki (= wyspa w **Trokach**) nie była Karaimka?

MA: Fakt, jedna z nazw Kapuścianki była Karaimka, a teraz funkcjonuje ona oficjalnie pod nazwą litewską o innym pochodzeniu.

KP: W Polsce mieszka obecnie 61 osób o nazwisku Karaim oraz 7 o nazwisku Karaimow (<http://www.herby.com.pl/herby/>).

MA: A'propos różnego rodzaju nazewnictwa, to w Birzach znaleźliśmy budkę - barek o nazwie "Kibininie" - czyli z litewska „kybiniama”. Kybiny to najbardziej charakterystyczne danie karaimskie.

IJ: A co z tą drugą ulicą w Trokach? Gdzie jest łącznik ulic o tej nazwie? Dalej nie wiemy....

RK: Nie martwcie się tak, że nie wiecie, to ukryte.... więc tłumaczę dla wtajemniczonych: idąc Zamościem w stronę Rakalni, ze 100 m przed rondem na końcu miasta lub przed wejściem na ziemie królewskie czyli pola karaimskie, główna ulica idzie lekko w prawo, a w lewo od niej odbija druga „karaimska ulica” w **Trokach** o nazwie Karaimu skersgatvis.